

Játékkorong - Savoyai Jenő lovas képmásával

Bútorgyűjtemény

Leltári szám:	5054
Készítés ideje:	18. SZÁZAD ELEJE
Készítés helye:	Nürnberg
Jelzés:	nincs
Anyag:	szilvafa
Technika:	esztergyályozott; préselt
Méretek:	átmérő: 6 cm

Míg a 16. században főként jeles ókori férfiak, híres asszonyok és uralkodók portréi kerültek ostáblákhoz tartozó játékkorongokra, addig a 17. századtól a hadi emlékérmek fellendülő divatja nyomán egyre gyakrabban éremábrázolások kaptak helyet a préselt eljárással készült játékkorongokon.

A 16. század első felében egy nürnbergi mester, Leinhardt Danner (1497-1585) találta fel a fapréselést az éremverés mintájára. Ettől kezdve ez lett a játékkorongok készítésének legáltalánosabb módja.

A játékkorongokon gyakran jelzés is található, melyek azonban többnyire nem a korong készítőjét, hanem az éremművész személyét jelölik. Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében Philipp Heinrich Müller (1654-1719), Martin Brunner (1659-1725) és Peter Paul Werner monogramjával jelzett korongok találhatóak. Mindhárom művész Nürnbergben tevékenykedett, érmeik forgalmazói is ott működtek, és valószínűleg ott préselték a játékkorongokat is.

A hadi emlékérmek nyomán préselt játékkorongok készítési idejét nehéz pontosan meghatározni, mivel a verőövek rendszerint több évtizeden át használatban voltak. Ezt bizonyítják azok a korongok, amelyek két oldalára 20-30 év különbséggel készült éremábrázolás került.

Az itt bemutatott játékkorong előlapján a Magyarország török alóli felszabadításáért folyó küzdelmek legsikeresebb hadvezére, Savoyai Jenő herceg (1663-1736) lovas képmása látható. Körirat: EUGENIUS FRANCISCUS DUX SAVOYEN.

A hátoldalon az 1695-ben Miksa Ernő bajor herceg és szövetségesei által ostromolt Namur látképe, fölötte "Stadt Mamur" felirat és a bajor herceg mellképe "M. E. Dux Bavar." felirattal.

A játékkorong az 5012 ltsz. ostáblához tartozik.

Irodalom

- Bubryák Orsolya: Inter arma silent Musae - „Geheimnisse” eines Brettspiels aus dem 17. Jahrhundert. *Ars Decorativa*, 24. (2006). 2006. - 51. (10. jegzet)
- Maros Donka Szilvia: *Táblajátékok*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1982. - Nr. 9.

